

§ 41 Svenska kyrkans mångfald

BERTIL OLSSON:

Ordförande! Jag skrev den här motionen, 2017:74. med utgångspunkt att man möter människor från olika traditioner i vår kyrka som känner sig mer och mer främmande inför Svenska kyrkan och frågar sig: Ska vi stanna kvar eller blir vi så marginaliserade att vi måste bilda eget eller på något sätt gå till någon annan kyrka? Det är viktigt att vi är uppmärksamma. Det talas om mångfald i förra ärendet och här handlar det om en annan typ av mångfald.

Olika kyrkotraditioner har haft tendenser genom kyrkohistorien att stöta ut olika grupper. Vi har haft kyrkosplittring på olika sätt. Först har vi de ortodoxa och katolikerna, sedan kommer reformationen som blev utstött därför att man inte accepterade vad dåvarande påven sa i Rom och så vidare. I vår svenska kyrka har vi traditioner på 1800-talet när våra så kallade fria samfund bildades, därför att de inte på något sätt kände sig hemma i Svenska kyrkan. Ska vi upprepa det på nytt? Det är det som det handlar om. Vi måste på något sätt se till att de människor som är uppvuxna och lever i en tradition inom Svenska kyrkan också får fortsätta att göra det, känna igen sig i kyrklig tradition och inte känna att de är marginaliserade eller halvt om halvt utstötta. Vi mister medlemmar på det sättet. Därför skrev jag den här motionen, kanske inte med förhoppning att själva yrkandet skulle gå igenom men framför allt för att uppmana till en viktig diskussion och en viktig fundering över hur vi hanterar våra olika grupperingar och olika varianter av vår tro. Det är människor som har olika uttryck för sin kristna tro. Det är viktigt att vi tar till vara detta och förblir en försonad mångfald i vår kyrka. Då är mycket vunnet.

Jag yrkar inte på något särskilt nu, utan det är bara att vi måste hålla den här diskussionen levande i vår kyrka. Tack.

BERTIL MURRAY:

Ordförande! De båda förslagen i motion 2017:155 hänger samman med varandra, även om de är av like olika karaktär, alltså frågan om försoning och krisbearbetning. Jag gillar i långa stycken utskottets betänkande. Man inleder med en historisk redogörelse. Utskottet tycks uppskatta initiativet 2003 från dåvarande ärkebiskopen KG Hammar. Han hävdar då att kyrkan behöver skapa samtalsforum, där människor kan mötas i tillit till varandra och där kyrkan ger rum för en mångfald av åsikter, till synes också vad det verkar olika uppfattningar i den svåra frågan om ämbetet. KG Hammar vågade hävda att kyrkostyrelsen brustit i sina försök att åstadkomma försoning mellan olika hållningar.

Utskottet pekar sedan på behovet av ett självkritiskt lärande, där den andras, meningsmotståndarens, gåvor står i centrum. En sådan öppenhet säger utskottet skulle fördjupa, inte förminska, den egna hållningen. Utskottet påminner vidare om sitt betänkande 2001, där man önskar att kyrkostyrelsen ska ta initiativ till samtal mellan olika grupper och i återrapporteringen 2006 betonas att mångfald är en tillgång, inte ett hinder. 2008, slutligen, återkommer utskottet till behovet av att föra en dialog och inleda samarbete med skilda grupper.

Nu i det här betänkandet anger utskottet att det är viktigt att bevara mångfalden. Man betonar värdet av öppna samtal och mötesplatser. Slutligen påtalar utskottet vikten av samtal och exemplifierar med EFS, Evangelisk mission, Bibeltrogna vänner, Nordöstra Smålands missionssällskap, Kyrkliga förbundet, Arbetsgemenskapen kyrklig förnyelse, OAS-rörelsen och Laestadianska väckelsen. Det tycks som att utskottet uppfattar de utsträckta händer som finns i motionen och uppmuntrar till

fortsatt samtal. Utskottet är inte helt avvisande till motionens förslag men ifrågasätter om det är bästa sättet att åstadkomma det som efterlyses, att gå motionärerna till mötes vad gäller krisbearbetning och försoning.

Jag skulle vilja fråga utskottet: Vad är då bästa sättet att åstadkomma detta med försoning och krisbearbetning? Jag skulle också vilja fråga om någon från kyrkostyrelsen delar utskottets bedömning vad gäller vikten av samtal med berörda grupper.

BISKOP FREDRIK MODÉUS:

”Öppna samtal och mötesplatser för olika grupperingar liksom för individer med skilda uppfattningar är viktiga för enhetens bevarande.” De orden är formulerade av Läronämnden i det yttrande från 1998 som vi valt att citera nu med anledning av motion 2017:75. Jag ställer mig i talarstolen inte för att jag tror på idén om överenskommelser, inte heller för att jag delar de så kallade minoriteternas åsikter, utan just för enhetens skull.

Orden behöver bli verklighet. I en kyrka som ofta och gärna talar om enhet i försonad mångfald behöver vi faktiskt också visa det. Så ta mitt inlägg mest som en öppen fråga. Äger de samtal som behöver äga rum verkligen rum idag? När, var och hur förs den där offentliga nationella dialogen, i vilken människor från olika fromhetstraditioner får utrymme att berätta hur de tänker och möts av ett tillitsfullt lyssnande? Hur tar vi på allvar att den andre är olika mig och att enda sättet att undvika att tala om är att tala med? Och tillbaka till det inledande citatet: Öppna samtal och mötesplatser är viktiga för enhetens bevarande.

EVELINA JOHANSSON:

Ordförande! Motion 2017:155 var tänkt att undertecknas av hela Frimodig kyrkas kyrkomötesgrupp. Den som har noterat att jag inte står med där ska inte uppfatta det som en markering av motionen utan mer som ett administrativt misstag i stil med ”skickade inte in rätt mejl till kyrkokansliet i rätt tid”. Jag yrkar därför bifall till motion 2017:155.

Det är glädjande att utskottet betonar vikten av de goda, förtroendefulla samtalen med exempelvis de olika grupper som nämns i betänkandet. Jag delar utskottets uppfattning att det allra bästa sättet att uppnå försoning i infekterade lägen egentligen är det förtroendefulla samtalet, den privata relationen, den naturliga gemenskapen. Jag tror inte det händer så ofta som skulle behövas. Men frågan man får ställa sig är ju: Hur ska det goda, förtroendefulla samtalet kunna ske i ett läge där det samtidigt sker olika typer av marginaliserande åtgärder mot vissa grupper, om det är så att man misstänkliggörs på olika sätt för att man har samröre med OAS-rörelsen, för att man deltar på AKF:s kyrkodagar, att man åker på Societas Sanctae Birgittae Generalkapitel, åker på laestadianmötet och så vidare. Hur ska vi då kunna ha det goda, förtroendefulla samtalet? Törs man ens sitta i ett sådant samtal med någon, när vi har ett sådant läge att man kan misstänka att det ska bli repressalier i efterhand för att man har avslöjat vem man är? Har vi verkligen det läget där det går att ha det goda, förtroendefulla samtalet? Kan man sätta hårt mot hårt med ena handen och bjuda in till det förtroendefulla samtalet med den andra? Kan man vänta sig att någon ska acceptera en sådan inbjudan i förtroende?

Bifall till motion 2017:155.

SOFIA ROSENQUIST:

Ordförande! Kyrkolivsutskottets betänkande 2017:14 behandlar motionerna 2017:75 och 2017:155 och jag företräder utskottet. Liksom motionären till motion 2017:75 ser utskottet vitsen av att bevara mångfalden inom Svenska kyrkan, så klart. Utskottet instämmer i Läronämndens yttrande om att kyrkan är en trosgemenskap och att tron kan ta sig olika uttryck. Vi kan ha skilda uppfattningar i flera frågor och ändå tillhöra Svenska kyrkan. Vi är ju ett levande bevis på det här. Vi kan ha enhet utan att vara enhetliga. Mötesplatser och öppna samtal mellan olika grupperingar och individer är viktiga för enhetens bevarande.

Utskottet tror däremot inte att formella överenskommelser kan lösa den här kyrkans enhet som en försonad mångfald och föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2017:53.

Vad gäller motion 2017:155 punkt 1 angående nationell kriskommission är utskottet verkligen tveksamt till att sådant är det bästa sättet att uppnå det motionärerna önskar, som ni har hört. Utskottet delar intentionen i motionens punkt 2. Möten och dialog är vägen framåt och utskottet uppmuntrar till att det verkligen inbjuds till samtal och att dialogen fortsätter på alla nivåer inom kyrkan. Däremot tror inte utskottet att en försoningskommission är den bästa lösningen.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2017:155, båda punkterna. Tack så mycket.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 108.